

אליעזר הבריטה

נערך ונלקט מתוכן תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הaga"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

כ' תשא

תובן העניינים

פרשת כי תשא

ועתה הניהה - ישב הרעת ולא יתפעל מחשך וערכוביא	א
וראות את אחורי - סוף דבר יתרנלה כי הכל היה לטובהו	ב
תשא את ראש - באמנותו ישאר ראש מחויז למים אף מזוק עפיקו	ד
שמע תפילה - הקב"ה מאוזן להפלית כל יהודי באשר הוא	ה
ורחציו ממנה - התקדשות ושמרות עיניים	ו
פרי המחרות חרמה - יישב דעתו ולא יMahר למלא רצונתו	ז
אך להעביר את החלודה - הכל בפי הבנתו	ט
יום שבת מנחה - ישבח צרכיו ומעוקותיו ויזושע מהם	יא
תרומה לה' - מצוות צדקה וחופר	יב
אכפרה بعد - כוחה של תשובה לרוחקים ביותר	יד
שים שלום - יברך ממחלוּקַת הגועעה מע"ז	טו

סדר ועימוד:

אג.ש. אשדוד

טל: 052-7627127

פרשת כי תשא

אלא מחתת בלבול וטשטוש האמונה שלימה שהכל ממשים הן הטובה הן הנראה לנו כהיפך הטובה, אם יכיר שהקב"ה הוא עשה ועשה לי כל צרכיו כפי הנזכר לכל אחד ואחד, ב'נשיאות ראנש' זו בחיזוק האמונה תישב דעתו של אדם, ולעולם לא יאבך צלילות דעתו, ולא ירדוף אחר היושעה מתק בלהלה, וכל הנגנתו תהיה במתינות ובՃרכי נועם.²

ביותר צרך חיזוק בזמנ הסתר והשכונות שלא להיבהל ולאבד יישוב דעתו, אלא יחויק באמונה יתרה למרות כל הקושי והניסיונן. יש שביארו עפ"ז את הנאמר בפרשتن (לב ח) 'סרו מהר מן הדרך אשר צויתם', ולכארורה תיבת 'מהר' היא יתרור לשון שהוא די באמנו ראש - להגביה את ראשו ודעתו, כי כל זה אינו בא

ועתה הנicha - ישוב הדעת ולא יתפעל מוחש וערובbia בפרשנן (ל יב), 'כי תשא' את ראש בני ישראל לפקדיהם, הנה מהלך לו אדם בעולם הזה, ואם אין כי באמונה בה, וה"ז אין בטחונו חוק בראשי, או כי כל ימי צער ומכאבים, כי אין רואה מסביבו אלא הרי חזשך - הררי דאגות והסתירות, ובכל עת ועונה הוא דואג 'כל משברך גליק עלי עברו' - ושאל 'אימתי קאתיך' - متى יבוא השידוך המיחול, הפרנסה החסרה, הרפואה למחלה, متى כבר ייכה לראות נתת... מתى גינו השלוום והשלווה לשדור במעונו, וכמעט שהוא שוכן ראשו ורוכבו בחושך זה, מה עצתו כי תשא את ראשך ראנש' ורוכבו בחושך זה, מה עצתו כי תשא את ראש - להגביה את ראשו ודעתו, כי כל זה אינו בא

א. כה אמר הרה"ק הלב שמחה זי"ע (תשא תשמ"ד, וכן איתא מעוד צדיקים) שהרי איתא במדרש (תנומא תשא ג) 'אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע משאני מתי אין אני נזכר, אמר לו הקב"ה, חייך שם שאתה עומד עכשו ונוטן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשון, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני, כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשון', ומהדש, שקיי הן על קריית פרשת שקלים כי תשא.

ב. וכן הדברים אמרוים לגבי פרנסתו של אדם, כי האף אומנם, אמרת נכון הדבר שהאדם מחויב להתעסק בכספי פרנסתו, מפני שכיר גוזר הקב"ה 'בזעת אפרק תאכל לחם', מכל מקום אין הצלחה תוכאת השתדלות, ואין ההשדלות אלא אחיזת עניינים בעלמא, וכלשון הרמב"ן (בראשית לו טו) 'הגזרה אמת, והחריצות שקר', ככלומר שהרי האדם ירוויח בדיקוק כפי מה שנגזר עליו, וכל החריצות ותוספות השתדלות לא יועילו לו מאמנה, ואם נגזר עליו עשר רב יתעשר אף אם לא יעבד יותר מדאי.

איש יהודי היה באחת מעיריות גאליציה ولو ממון הרבה כחול הים, באחד הימים הלווה וזה האיש סכום גדול לאחד מבני ישראל העניים... ובגאי עת וזמן הפְּרָעָוֹן ו'הילד איננו'... מה עשה זה המלווה קיים רק את הסיפה של הפסוק - תהיה לו כנשה, והיה להלה מרדף אחריו ולוחץ עליו בכל מיני לחץ ודחק, הלווה שלא הייתה בידו אפילו שווה פרוטה החליט בלית ברירה לבסוף אל עיר אחרת, אך לא הוועיל במאומה כי המלווה רדף אחריו לשם, גם בעיר השילישית והרביעית לא ניצל מציפורני המלווה, וכך כשהזה בורח וזה רודף הגיע עד העיר בעלזא ביוםיו של הרה"ק המהרא"א זי"ע שם קיווה למצוא מנוח לנפשו אבל גם שם ראה לפטע את המלווה לנגד עיניו, מיד נכנס הלווה אל רבו הרה"ק מבעלזא ושפך את לבו על אותו המלווה הרודפו עד חרמה... שלח הרב לקראו למלווה, ושאלו מה לך רודף אחריו, ויען המלווה - הרי זה לווה רשות ולא ישלם... אל הרה"ק דע לך כי מעות המיעדים לאדם מן השמים לעולם ישאו בידו, ואם יפסידם במקום זה ירוויחם במקום אחר, וישאל המלווה האם הרבי מבטיחני, חזר הרה"ק על דבריו הקודמים (ambil להתייחס לבקשת הבטחה) לעולם לא תפסיד את מעותך, אם תמהל לו על החוב רוח והצלחה יעמוד לך ממוקם אחר, והכסף כבר ימצא את דרכו להגעה לידי... כשהמעו כי כן הבין כי יש דברים בגוי ויען ויאמר הריני מוחל לבב שלם ללה ופנה לחזור לביתו (כי מה לו להישאר אחרי מיחילתו) והנה, בתחנתה הרכבת קנה זה המלווה למוכר כרטיסי הלאטרי (לוטו) זוכה בגורלו סכום מועות כאותו הסכום של ההלוואה 'לא פחות ולא יותר' (מפני הגאון החסיד ר' שלום בראנדר זצ"ל).

וכך אמר הגאון רבינו שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שהאיש הבוטח במלאתו וביעיסוקיו וחושב שמהם יש לו מזונות ופרנסה, הרי הוא כעובד הכוכבים ומזלות - כי מה ביןו וביניהם, הללו מדמים בנפשם כי יש בכח הכוכבים והמזלות להשפיע עליהם שפע פרנסה ושאר הצלרכיותיהם, וכיו"ב ממש הוא הסומך על עסקיו ו'עובד' אותם, בחשבו כי

ל' אר הפרשה - כי תשא

וראית את אחורי – סוף דבר יתגלה כי הכל היה לטובתו בפרשנן (לג' נ), 'זראת את אחורי ופני לא יראו'. הנה פעמים רבות עוברים על האדם מאירועים ומקרים שונים ומשונים עד שאנו מוציא מנוח לכאורה, מהלך הוא כשבורת ולא מיין – מרוב הבלבול וטרדות אינו יודע מה נעשה מימיינו ומשמאלו, מה עשה האדם ויוהה – יתואר ויתחיק באמונה כי הכל נעשה ממשים, ויאמר לנפשו חבי כמעט רגע ותמצאי כי הכל בחשbon, סוף דבר יתגלה שהכל היה בטעם עליון' לטובתך הנמורה.

ובך ביאר הרה"ק החתום סופר' ז"ע (תר"ט ד"ה וראית) בפסקוק 'וראית את אחורי', וו"ל. 'הנה אנו רואים כמה דברים סיבות מסוימות הנעשים בארץ אשר אנו מתחמים למה עשה הש"ית בכח', אבל לאחר רבות הזמן אנו רואים ומבינים למפרע הכל, כאשר לבל, כל הסיבות תכליות כוונתם כי בולם הבנות כדי שיעשה דבר גדול בזה, ובאשר היה בנס פורים, בהריגת

'סרו מן הדרך' ותו לא, אלא, כך אמר הקב"ה למשה, 'שהרי אמרו חז"ל (שבת קה): 'בך אומנתו של יציר הארץ, היום אומר לו עשה לך ולמהר אומר לו עשה, כך עד שאומר לו עבד עבדה וורה והולך ועובד', וכך ראית שניי הנחגה – שנפלו מהר – בכת אחת מאינגרא רמא לבירא עמיקתא, שהרי זה עתה עמדו סביב להר סיני וקיבלו על עצם 'כל אשר דבר אלוקים נעשה ונשמע' והגיעו לROM המעלה עד ש'אני אמרתי אלוקים אתם ובני עליון כולכם' (לשון הכתוב בתהילים פב ו' וכדאיתא בעז'), כיצד נכשלו ונפלו בכת אחת עד עמק תהום רבה, לאמר על הענגל אלה אלה ישראל', אין זאת אלא מפני ש'בא השטן וערכוב את העולם, והראה דמות חיש וaphael וערכוביא לומר וראי מות משה לך בא ערכוביא לעולם' (לשון רשי' בפסוק א), וע"י הערכוביא שערכוב את מוחם וטשטש את דעתם אירע להם בזאת, ואילו היו מתחזקים לשמר על יישוב הדעת בהתחזקות באמונה בהקב"ה לא היה מצלחת להפיל אותם 'מן השמים עד לתוך התהום'.

מהם תצמיח ישועתו... אלא יאמין האדם שכל הצלחת העסק אינה אלא צינור ואמצעי שעיל ידו שלוח לו הקב"ה פרנסתו בכל עת ובכל שעה, וכל מה שהוא צריך לקבל בודאי קיבל בודאי יקבע בין אם יעבד ובין אם לא יעבד, אלא שעליו להתנהג כמו מג העולם ולבנות פעולות השותפות כדי להמשיך את הפרנסה מידיו הפתוחה והמלאה.

ובכלל, עדיף לו לאדם שיביט על כל הכספי וזהב כס魄ת בעלמא, וכן כתיב בפרשנן (לד א) 'ויאמר ה' אל משה פסל לך שני לוחות אבניים', וברשותי, הראהו מוחץ סנפרינו מtower האהו והוא לפסולת יהה שלך ומשם נתעשרה משה הרבה, שמעתי לבאר בשם צדיקי הדור שבענייני משה רבינו ע"ה הייתה העשירות נחשב כפסולת, ולא זו בלבד שלא הפסיד מלחמת כן אלא אדרבה, דייקא מלחמת כן העשיר משה, כיון שלא החשיב זאת, כי"ב מצינו אצל יצחק אבינו ע"ה, שאמרו חז"ל (בר"ר חולדות סד) שהיו אומרים 'זבל פרדוטיו של יצחק ולא כספו וזיהבו של אברהם' והכוונה

הוא שאצלו הייתה העשירות נחשב שה'כ ציבל פרדוטיו' ודיקא בגל זה זכה לעשרות.

וכבר ידוע שהגה"ק רבי יוסף חיים זאנענפעלד זצוק"ל דבר פעם על אפטיות ה'מעות', אמר לו אחד השומעים, רבי, אבל הכל נזכרים להם וחיה אדם תלויים בהם, כיצד תזלוו כ"כ בהם... השיב הגרי"ח, גם ניר הטישיו נזכר לכל וудין לא ראייתי מימי אנשי האוספים מהם ערכות להניהם כירושה לדורות הבאים אחריהם...

ג. מה הייתה תקנתם, הנה איתא במדרש (ילקו"ש מ"א רמז קפ"ד) שמלאכת בניית המשכן נשלהמה בכ"ה בכסיilo, אלא שאמר הקב"ה להמתין לחנוכת המשכן עד ר"ח ניסן. ויש שביארו בטעם הדבר, מדוע באמת לא הקימו את המשכן תיכף בגמר בנייתו (ועי' במדרש מה שנtabar בה), ומידוע היה עליהם להמתין עד ר"ח ניסן, אלא הוא מטעם הנ"ל, כי כל מעשה המשכן הוא לכפירה על חטא העגל, ורצה הקב"ה להבאים לידי תיקון החטא משורשו ומעיקרו, על כן אמר להם, עתה, לאחר שכבר גמרתם כל המלאכה, והנכם משתוקקים כבר להקם את המשכן על מכונו ועל תילו – עתה אלמדכם מידת הסבלנות – וрок בעוד כמה חדשים תחוגו את חנוכת המשכן, למען תלמדו ליראה את ה' אלוקיכם כל הימים.

ד. משלו משל, לאיש פשוט שנתנו לו להיכנס אל תוך החדר שם יושב ה'טיס' ומנהיג את המטוס (עראפאלא"ז) בתבונה, והנה חדר קטן זה על כל קירותיו ופינותו מלא הוא בכפתורים שונים למיניהם, וכולם נעשו למטרות שונות זה לנסיעה, זה לאורנה וכו', דבר דבר על אופניו בחכמה נפלאה, וכי כאשר נכנס אדם זה הפעל מכל מה שראו עיניו, פנה לטיס והציבע על אחד הכפתורים ובקש לדעת מה הוא מiếuד, ומה קורא אם לוחצים עליו,

ושתי ולקיחת אסתר, וכל הנסיבות שסיבבו לדבר הזה, מקבלים שבר על האמונה, וזה 'וראית את אחרוי' - והכל היה הבנה להצלת ישראל, אבל קודם שנעשה פתגמם המלך אין אנו מבינים [הינו שבעת הצהה אין שהיה ומה שנעשה (שהבל היה חסר)], אבל ופני לא יראו בידיبشر ודם להבין מדוע מיסרו הקב"ה, רק מאמנים בלתי ספק לא דבר ריק הוא, אלא שמאנתנו טעם הדבר כמוום ונעלם, ואת האמונה טוביה גדולה היא לנו, כי נראה שיכל מן דביד רחמנא לטב עבד' (ברכות ס:).

לגלג עליו הטיס ושאלו 'וכי הבנת כבר תכליות ומטרתם של כל הכתוריים המרובים הקבועים כאן, שהן בא לביר אודות כפתור זה דווקא...'

והນשל מובן, מסתובב לו אדם בעולם הזה שברא הקב"ה - כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קניינר, ובא לשאול על איזה מקרה אשר קrho 'על מה עשה ה' ככה', והרי אין לך 'טפשות' גדולה מזו, וכי יש לו שמי' השגה והבנה בכל הילוך ילק' הנעשהabei עולם, ואיך ירצה להבין פרט אחד קטן מכל מערכת השמים והארץ.

ובזה אמרו לרמז בפסוק (טהילים צב ז) 'איש בער לא ידע, וכסיל לא יבין את זאת'. דנה מי שהוא איש (עיי' רשי' ר' שלח - כל אנשים שבמקרא לשון חסיבות) יודע אל נesson שאינו אלא בער ולא ידע - שאין בידו שכל ומדוע להבין את הנגagt הבודא בעולמו, אבל הפשט יאמר בטפשותו לא יבין את זאת' - כלומר על פרט אחד מבין כל מערכת שמים ואARTH יראה באצבע לומר 'זאת' לא הבנתי (כאומר אבל שאר ענייני העולם בלבד מזאת הבנתי), והלא אין לך טפשות גדולה מזו. בדרך זה ביארו בכתב בפרשtan (לג יג) שביקש משה רבינו 'הודיעני נא את דרך', אל הקב"ה 'הנה מקום ATI' (שם כא), ובגמ' ביארו (ברכות ז) שביקש משה לדעת דרכיו של הקב"ה 'מן פניהם מה יש צדק ורע לו רשות וטוב לו', ועל כך השיבו לו 'הנה מקום ATI', פירוש מי שהוא מהלך על הארץ אינו רואה כי אם מחזה מחזה לחוד, אמן המהלך על כנפי רוח, ועולה ממעל לארץ על ידי ערפלאן (מטוס), הרי רואה הוא כמה וכמה מהזות כאחד. כך אל הקב"ה 'הנה מקום ATI', כלומר אם תעלה השמימה - וכן אם תגבה את הדעת' שבך להבטUl הכל בהבטה שמיית איז תראה מלמעלה עד כמה כל דבר בחשבונו ארוך עם הרבה פרטיים ונידונים, כאשר תראה כמה טוביה יש בכל דבר ודבר המתרחש בעולם שוב לא יהיה לך שום קושיות.

ספר הרה"ק מהרי"א מזידיטשוב זי"ע שפעם עבר הרה"ק הרב רבי אלימלך זי"ע באכסניה אחת בשנות גלותו, ושמע את בעלת הביתナンחת ואומרת עד מתי נמשיך נאכל בכל יום ויום 'קאשע' (גריסים), ומתי כבר נשנה את מאכלינו ונתחיל לאכול 'לאקשין' (אטירויות). התבטא הרב רבי אלימלך ואמר, אכן מתי יפסיקו בני ישראל לאכול עוד 'קאשע' שהוא מלשון 'קושיא', הינו מתי יפסיקו להקשות על דרכי הקל' הגדול, ומתי יתחלו הם כבר בהנחה של לאקשין' נוטריקון לא - קשין', שיאמין בתמיינות ובשלמות ולא יקשה להם דבר מעשה אלוקינו (הובא באילה שלוחה פר' בשלח).

שאלו את הגה"ק החפץ חיים זי"ע מהו 'א העכרער איד' (יהודי מרומים ונעלם), השיב החפץ חיים' במשל לאדם העומד בסמוך לכותל, שאינו רואה מאומה לפניו זולת הכותל, אולם אם האיש העומד בפני הכותל אדם גבוה הוא, הרי הוא מבית מעל הכותל וראה את כל המרחב אשר מצד השני של הכותל ולעיניו נגלי גנות נוי, שם גדים פרי העץ ופרי האדמה, כי"ב הוא לעניין הבטחון, פעמים שכל העולם נעשה לפני כוכטל', ועולם חסר בעדו, שם הוא יהודי נעלם ומרום - כלומר בעל בטחון כתת וכוכנו, הרי הוא אותן הגובה המכיר וראה גם את צידו השני של הכותל - שם כבר ממתינים לו טובותיו וברכוותיו, והוא רואה שהכל לטובה ולברכה - ולא רק את החושך הנוראה מצד זה של הכותל.

ו. יש שבייארו (כע"ז בחפץ חיים עה"ת פר' בליך) הא דאיתא בגמ' (שבת נה) חותמו של הקב"ה אמת, שמדובר החותם שבו עצמו אי אפשר לראות כי אם אותיות הפוכות, אמן אחר שחתמו בו על הקלף - והסירו מעליו את החותם' אז יכולו להכיר את האותיות של החותם על גבי הקלף בדרך ישירה, כי"ב היא הנגagt הבודא, פעמים שבעת מעשה אי אפשר לעמוד על טיבה, וכך נראה כי הכל 'להיפר', אך באמת אחר מעשה יראה האדם שכן היה ראוי להיעשות.

ז. מאמר זה היה שגור בפיו של הגה"ק בעל הקול אריה' אב"ד מאד (ומביא בספרו קול אריה עה"ת, כי תשא אות כת) בשם רבו החותם סופר צ"ל, והוסיף על זה הוספה נפלאה, דנה איתא בגמרא (ברכות ז) 'וראית את אחרוי' - אמר ר"ש

באר הפרשה - כי תשא

תשא את ראש – באמונתו ישאר ראשו מחוץ למיטים אף מתוך עסקי

בפרשתן (ל' יב), 'כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם'. ביאר בה הרה"ק ה'דברי ישראל' ו"ע ז"ל. הנה 'תשא' לשון הנגבהה הוא. ויש לרמז, למשל, הטובע בים – כל ומין שראשו מבחוץ ואני משוקע בתוך הים לא יזק לו. כמו כן יאמרنبي פרנסתו של אדם אשר נמשלו לים (כראיתא קשין מונתיו של אדם בקריעת ים סוף, פסחים קה). והדאנות וטרדת הצרפתה הם גלי (אותו) הים, והעיקר לשומר ולהגביה את ראשו – שהראש לא יהיה משוקע בתוך גלי הים. והוא 'כי תשא את ראש בני ישראל' העיקר להגביה הראש והמוח לפקווי ה', ומילא אף שהגוף עוסק בצרפתה נופא בתר רישא גדריא, עכ"ל.

ובן ביאר הרה"ק מקאצק ו"ע (שש"ק רפט) בקרא (תהלים ככח ב) 'גַּע בְּפִיךְ כִּי תָּאכֵל', כי בדוקא אמר גַּע

ובהא גופא טעו בני ישראל בעשיית העגל, שהנה כתוב ריש"י (לב א) 'ב' כי בשעה משה להר אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות, כסברים הם שאותו יום שעלה מן המניין הוא, והוא אמר להם שלמים (היינו) ארבעים יום ולילו עמו, (הר) יום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בו בסיוון עלה, נמצא יום ארבעים בשבוע עשר בתמוז, וככלומר, בני ישראל לא ידעו שקבלת התורה באה על ידי התהווות בזמנן לילדה, שציריך להיות תחילת 'יהי ערבי' ורק לבסוף 'יהי בוקר', אלא דימו לחשוב שזמן הבושר הוא בזמנן הארץ והשנה כשל השערים פתוחים בעדו ובבחי' יומם. ואכן לבסוף כאשר בא השטן וערבב את העולם, והראה דמויות חזק ואפליה וערוביא לומר ודאי מטה משה לך בא ערובייא לעולם, לא עמדו בנסיוון, כי לא היה בכוחם להתחזק מתר החושך, עד שטעו לומר מטה משה ובקשו לעשות להם אלוהים אחרים ילכו לפניהם.

חסידא מלמד שהראה הקב"ה למשה קשר של תפילה, ובואר, שבתפליין של ראש יש בית אחד וזה מורה שהכל הוא אחדות גמור במקורו, ואח"כ מתפרדים ממנו שתי רצונות אחד לימיין ואחד לשמאלו, של ימין מורה על הנגaget החסד ושל שמאל מורה על הנגaget הדין, ומשם הם שבים להתאחד בתוך 'קשר של תפליין', ובכיבול נעשה מב' הנגינות אחדות אחד, ככלומר, שלבסוף רואים 'לאחר' ולמפרע (קשר של תפליין שמי'חרוי' הראש) שאף מה שהייתה נראה כשתי הנגינות נפרדות מידת הרחמים ומידת הדין אליבא דאמת הכל אחד, שגם מידה"ד הוא מקור הרוחמים והחסד והיה הכל לטובה. על כן, הראה לו הקב"ה למשה דוקא את ה'קשר של תפליין' ולא הראה לו 'הרצונות', כי שם אכן נראה לעין הגשמי כשתי הנגינות נפרדות אחד של חסד ואחד של דין (הן לפני הקשר, הן לאחר הקשר כשהמיין של חסד אורך יותר והשמאל של דין אינו אורך כ"כ) ונראה כשתי הנגינות נפרדות – פעמים מביא הקב"ה חסדים על האדם ופעמים דינים ח"ו, רק הראה לו את ה'קשר' למען ידע שבאמת יש רק הנגגה אחת ממשמים עליינו והיא הנגגת חסד, פעמים באתגלילא ופעמים באתכסיא אבל הכל חסד גמור.

ביסוד זה מבואר שם שזהו עניין 'קריאת שמע' שאנו מכיריזים ואומרים שמע ישראל ה' אלקיינו ה' אחד, 'שמע ישראל' – דעת והבן כי בין אם הנגגת הקב"ה עmeno במידת החסד שהרי שם ה-ו-י-ה מורה על הנגגת חסד, בין אם אלוקינו הוא הנגגת הדין שע"ז מורה שם אלקים, באמת ה' אחד הכל הוא חסד (ולכן קוראים קריאת שמע בתפליין כמบำור בברכות יד; כי שניים מורים על עניין זה).

כיו"ב אומרים בשם הג"ר שמשון רפאל הירש זצ"ל בפסק הודיעני נא את דרך ואדעת (לא - יג), ובגמרא (ברכות ז) ביארו שביקש משה רע"ה מהקב"ה להודיע לו דרכיו – מפני מה צדיק ורע לו רשות וטוב לו, והנה ה'כתיב' אינו אלא 'דרך' בלשון יחיד (לא כ'קרי' הנקרא בኒקוד סג"ל 'דָּרְכֶּךָ' כאילו כתיב דרכיך בלשון ובtems) לרמזו כנ"ל, דאיינו אלא נראה כשתי דרכים כשתי הנגינות נפרדות בדרכ של חסד' ולאיך 'דרך' האמת אינו כן, רק הכל הנגגה אחת – כולו חסד, וכל המצדבים והנגינות כולם שווין לטובתנו הגמורה.

ח. הרה"ק ה'אבי נזר' זי"ע (נאوت הדשא ח"א דברים מפי השמועה) המליך בדברי חז"ל (קידושין כת). האב חייב ללמד את בנו... ו"א אף להשיטו במים, שכמו השט במים, הרי אף שגופו שקווע במים מכל מקום חייב להיות ראשו ממעל – מחוץ למים, כך ילמד האב את בנו, שבעל עת עיסוקו בגופו בענייני גשם, יעסוק בהם רק בגופו, אבל ראשו ומחשבתו יהיו 'מחוץ למים' למעלה, מלפני שמים.

וכמעשה שהיה עם הרה"ק רבינו חיים מקראסנא זי"ע שהיה יושב יומם ולילה סגור ומסוגר בחדרו על התורה ועל העבודה וכמעט שלא היה יוצא לעיר קראנסא גוי מומחה, שהוא עושה 'חכਮות' שונות

האדם שמא יאמרו שלא היה ראוי וכדי לבקש עליו רחמים, ועוד, הלא לפי ענוותנותו ושפלותו בעניינו עצמו היה לו אכן לחשוב שמצד הדין אין כדי שיבקש עליהם רחמים. ובואר הרה"ק ה'בית אהרן' ז"ע (ליקוטים קמד: ר"ה ואם אין) שادرבה לנודל ענוותנותו טען משה רבינו ואם אין - שלא התקבל תפילתי, חושני שמא יאמרו הבריות שמה שלא קיבל ה' תפילתי היה מאחר שאין הקב"ה שומע לתפילה הפויש והחותט, והרי אין זה נכון כלל, כי אתה שומע תפילה בל פה - יהיה מי שיחיה, על כן דרש בהתוצאות שישמע ה' לצעקתו, ואם אין וכו'.

ומפורשים הרברים בתנא רבי אליהו (ווטא, פרק ו) אמר לו הקב"ה למשה, בשאנו רואה בני אדם אע"פ שאין בהם תהלה ושבח של תורה ומעשים טובים, לא במעשה ידיה ולא במעשה אבותיהם, אלא רק בשכיל שהן עומדים ומודין וمبرכין ומשבחין ומרבעין תחננים לפני, אני נזק להם ובופל להם מזונוניהם', הרי ש愧 אם יהא האדם בשפל המצב ובהתחית המדרגות יענו אותו מן השמים בתפילתו, כי כל כך גדולה היא התפילה שבуд עצם התפילה

בפיק ולא גיע ראשך, לומר, ש愧 שפעמים ועל האדם להתעסק בפועל ידיו, לצורך פרנסתו או לשאר עניינים, מכל מקום יראה לעסוק בהם רק בידיו, ואילו ראשו ומחשבתו לא ישקו ייחד עם ידיו בפועל הנשמי'.

אמנם למעלה זו - שישאר ראשו צפ מעל פניו המים גיע רק על ידי האמונה שהקב"ה הוא הון ומפרנס לכל, וכן שכabbת ה' פלא יועץ' (עד קנה) ז"ל. שיאמין באמונה שלמה שאין אדם נגע במה שמוכן לחברו, ואפילו אם היה הוא היחיד בעולם לא יעדיף להרוויח יותר מה שגוזר עליו. ואם יתוספו סוחרים במותו לאלים ולבכבות, לא יחסר ממנו שקצוב לו, עכ"ל. או בין שלא יtan לו ולא יוסיף לו אם יצירף את ראשו ומוחו לגיע כפיו, כי כל הנקצב לו ממילא בו יבוא אליו בכל אופן.

שומע תפילה - הקב"ה מażין לתפילת כל יהודי באשר הוא בפרשתן (לב לב), 'ואם אין מהני נא מספרק איש כתבת', וברש"י, 'שלא יאמרו עלי, שלא הייתה כדי לבקש עליהם רחמים', ולכאורה קצת צrisk ביאור וכי מה אכפת לייה למשה רבינו - העני מכך

מושנות, אחד מהם שקשר חבל דק מגדות הנהר אל עבר الآخر, והיה מהלך ופוצע על החבל ועובד מעל הנהר כולו כמהלך על היבשה בשלווה ובביטהה. ויקהלו כל העם בני העיר לראות את המחזזה הנוראה זהה, ואף הרה"ק רבוי חיים יצא אל עבר הנהר לראות את המחזזה הנוראה, וייפלא העם מודיע יצא הצדיק הקדוש מד' אמותיו של קדושה וטהרה לראות המחזזה, אחר גמר המחזזה פנה הרה"ק לשוב אל ביתו, בהיותם בדרך שאלות המשמש - לימדנו רבינו על מה ולמה ראה הרביה להגיע הנה לצפות באותו ערל המהلك מעל הנהר וכפסע בינו לבין המות. ויענהו הרביה ראה נא, גוי זה מהלך ומסכן את נפשו עבר פרנסתו, אך מכל מקום באותה שעה שהוא מהלך על גבי החבל, אינו מעלה בדעתו מאמנה מעונייני הצרפת, אלא כל מעיינו ומחשבתו שקוועים אך ורק בפסיעותיו ובחוט הדק אשר הוא עובר עליו, שהרי אם יסיח דעתו אף לרצע כמיירה לחשוב על פרנסתו וכדו', מיד יمعد וישכח לתוך הנהר (וכבר לא יצטרך לפרנסה...). כמו כן יש לנו ללמד מהאי גברא דאף כשיוצאים אנו על הצרפת ועל הכלכללה, וכל חד וחדר טרוד מבוקר עד ערב להביא טוף לביתו, מכל מקום צרייכים אנו לדעת שבעת העיסוק בצרפת אין לנו תלות את מחשבתו ודעותנו כי אם בקהל עליון (שאין הצרפת תוכאת ההשתדלות), שאם לא כן מיד ניפול ח"ו למחשבות פיגול באמונה, ואין לנו כי אם לקשר את מוחנו ולבנו באבינו شبשימים, כי ממננו תבוא לנו הצרפת בריווח ובנקול. בכהאי גוונא פירוש הרה"ק מסאטמאר ז"ע את המשנה (אבות ב ב) 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ', שלא נקטו יפה דרך ארץ עם ת"ת, להורות לנו, שיפה ה'תלמוד תורה' הנלמד בשעה שעוסק ב'דרך ארץ' - במלאתכו ועסוק פרנסתו - כי אין שקווע ב'דרך ארץ' עד שאי אפשר לו לחשוב בעניין אחר באותו זמן, ולא להיפר ח"ו' דרך ארץ עם ת"ת' - שעוסק בדרך ארץ גם בשעת לימוד התורה.

ט. ביסוד זה היה הרה"ק רבוי יחזקאל מקוזיאל דברי הגמרא ז"ע מבאר את דברי הגמara (ברכות ח) 'גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים', ולכאורה צ"ב במה גדלה מעלה של הנהנה מיגיע כפיים יותר מהירא שמים. וביאר, שהכוונה לעסוק ביגיע כפיים ללא יגע ראשו, ש愧 בעסקו בענייני עולם, הוא רואה את בוראו בכל צעד וועל, מדרישה זו של אמונה זהה ובראה עולה יותר על מדרגת ירא שמים (הובא בחמדת דוד פר' עקב).

באר הפרשה - כי תשא

ורחכו ממנה – התקדשות ושמירת עניינים

בפרשתן (ל' ח), 'עשה ביר נחישת', והנה בכל כל המשכן נתנה תורה מדיה ושיעור בארכם וברחובם, וולת בכיר שעה משה שלא נהפרש מידתו, וצריך להבין מה נשתנה ביר משאר כלם, ועוד יש להקשוט מרודע בכיר שעה שלמה בבית המקדש נאמר בו שיעור, ככתוב (דהי' ב' ד' ב) 'יעש את הים מזק עשר באמה משפטו אל שפטו', ואילו הביר שעשיו במשכן לא ניתן לו מדיה, וביארו חכמי המוסר, כי הביר נעשה מן המראות הצבאות, וכמו שכתבו הראשונים (רמב"ן ואבן עזרא פרשת יקהל) שהנשים נתנו את המראות של汗 שהיו מיוחדות לדבר עבירה והקדשו אותן לשמים (ורבי אברהם בן הרמב"ם כתב (בפירושו על התורה) שנטלו אבן ור��חו לתוכה המראה ונפצו אותה לרוסים), ומשום המכ לא נתנה בה תורה שיעור, כי כל משחו מנתק עד שתוחל להם. ולכן הוצרך הבורא להפיצו בו שיעובחו בכivel, והדברים מב hilim על הרעיון עד היבן מגיע בח התפילה שהוא כהופם את הקב"ה בכבודו ובעצמו עד شامل משאלותיו".

י. כשהגיע הרה"ק רבינו מרדכי מבולגריה ז"ע לפיק האיש מקדש, הציעו ודברו בו נכבדות להשתדר עם משפחה מיוחסת ועשירה שנתאחדו על שולחנם תורה וגדרה, וסבירו הכל שבודאי ירצה אביו הרה"ק רבינו ישכר דוב מבעלזא ז"ע למגור השידור, אך לפלייתם סירב המהרי"ד לעשוטו, ונימוקו עמו, שאינו חף שיקום בנו בבורק יידע שיש לו לחם לאכול בהרחה גדולה, 'אדרכה, עדיף טפי שהיה מזונתו מצומצמין וכיטרך לבקש תמיד מהקב"ה שיזון ויפרנס אותו בהרחה ובהיתר, ועל ידי זה יהיה לו קשר תמיד עם בורא כל עולמי'.

אמרו חז"ל, כי ביום הפורים 'כל הפושט יד נותנים לו', כי הנה, האוחז דבר מה בידו הרי הוא קומץ ידו וסוגה לשמור על מה שבתוכה, לעומת זאת הפושט יד מראה שאין לו כלום مثل עצמו, ועל כן 'נותנים לו', כי כל ישועתו של אדם באה לו בשעה שיודיעו שאין יכול לעזור לעצמו אלא נזק הוא לישועתו ית'.

יא. בדרך הלצתה בעולם, ראתהbihodi שכתב בפלא' (סע) שלו על מספר הפלא' של פלוני 'פצע', והנה הוא כתב כן לדעת שלא לענות לו כי אין בכוחו לדבר עם 'פצע', אבל אצל הבורא כביבול ייאמר להיפר, כי כשהקב"ה רואה שה'פצע' פונה אליו מיד משים כביבול איזינו לשמעו מה יש בפיו לומר, וד"ל. (והעירני חכם אחד שליט"א, שכן נקראה תפילה בשם 'פגיעה', כמו שדרשו חז"ל (ברכות כו:) מה שנאמר (בראשית כח יא) 'ויפגע במקומו וילן שם' ואין פגיעה אלא תפילה שנאמר (ירמיה ז ט) 'זאת אל תתפלל بعد העם הזה ולא תשא בעדם רנה ותפללה ולא תפגע بي').

יב. וכבר אמר מי שאמר שرك שחיטת 'במה' אינה נחשבת כמעשה שחיתה עד שיחתו רוב סימנים, אבל אצל האדם חשובה אפילו שריתה אחת קטנה שהוא עושה למען השית'.

וכן פירשו רבותינו בעלי התוס' (מושב וקנים בפרשתן), וז"ל, פר"ש למדנו שנטקsha משה והראשו הקב"ה כמיין מטיב של אש, ותימה למה נתקשה משה, וכי לא ידע שעשרים גירה השקלה, ויל', שעל כן היה תמייה משה והיה אומר מה הוא הדבר שיכול אדם ליתן כופר נפשו, עיי' תנומה פר' נשא פ"א, אמר משה, מי יכול ליתן כופר נפשו עור بعد עור', ואמר לו הקב"ה בדבר מעט צזה יתנו ויהי כופר לנפשם.

VIDCHA AT MACHSHOBOT HIZMER HAMAR MAH LR CI 'TICKH AT UZMK BYIDIIM', AF AM TALK LBIVHAM'D LA TALMD ALA SHUHA AO SHUTTIM B'LAVD, VUMEAT ZEH ANYO CHOSHOF LAFNI HAKB"HA, CI RAK LEIMOD CHI' SHUOT B'RIZFOT BAHTEMDA UZOMMA NRACHA LAFNI HESHIT', VELLA ZEH AI AFSHAR LR, UL CN AL TALK LBIV HA-MIDRASH KALL. VABAMTA MACHSHOBOT ALI CIUNO BKARB KHAL YIRAIM KLIBEF 'ADDEUR GEAR - KLIBEF GAR-NISET' (AO HELL AO CALOM), VELIFAH KSHA ZO YISH LEUKRAH MIN HOSHER.

ימלא כל משאלותיו לטובה - ויכפלו לו פרנסתו... וכו' ב' בשאר צרכיו.

VIDUA, SHAKB"HA SHOHOA BORA VENHAG LCBEL HABRIOIM CHPFI SHIHO BO NIYU TALIIM BO, VENCUNIM ALIO, VESCHIRO CI BIDU HELL VOLCAN YIBAO LBKSH MAATU UL HELL, VETKSHR ALIO UL IDI SHIHIA SMOK ALIO YT' LBKSH MMUNO AT HAZTRUBIOTYO. UL CK AMARO (BR"R N) 'NATAVAH HAKB"HA L'UZOT LO SHOTPOV BTACHTONIM'.

NORAOOT MZINU BCVOH HATPELAH BPERSHAN, DCHETIB (LB') VUTHA HENIHHA LI VBI, VAMRO BGEMARA (BRCHOT LB) AMER ABHO ALMALA MKARA CHTOV AI AFSHAR LAMERO, MLLMED SHHTFOS MOSHE LAKB"HA CADOM SHTOFPM AT HABRIO BBNEDO, AMER LPFNO RIBONO SHL ULOM AZIN ANI MNYIK UD SHTMOL LLEM. VOLCAN HAZRACH HABRUA LHFATZIR BO SHIYOBHU CBIKOL, VEDBERIM MBBHILIM UL HAREUIN UD HIBEN MAGIU BACH HATPELAH SHOHOA CHTOFPM AT HAKB"HA BCBODO VBUZMO UD SHMALA MSHALOTYO".

אשר הוא טהור שמע מינה כי בדרך לא היה, כי הדריכים בחוקת סכנה (הבא באני וברון, ליקט, אותן קי). ומוסף עפ"ז (שם, אותן קטו), כי מצינו ב' פעמים 'אשרי', א. בתפילה אומרים 'אשרי יושבי ביתך' ומסיים בו 'תhillת ה' דבר פ', ובפרק קי"ט פותחים 'אשרי תמיimi דרך' ומסיים 'תעיתי כשה אובד', לומר לך, שהמקים 'אשרי יושבי ביתך' והוא יושב בבית ושומר על עניין, והאיש קדוש וטהור ובידו לספר בתהילותה, לעמתו מי שנמצא בדרך ועומד במקום הסכנה סופו שתעיתי כשה אובד... ועוד אמר שההאי טמא נאמר מומור 'אשרי תמיimi דרך' ב'תמונה אפי', שהנמצא בדרך עליו לעקם את הילכו בשמונה דרכים צדדים בכדי לשמר על טהרתו נפשו לבב יכשל חלילה'.

פרי המהירות חרטה – ישב דעתו ולא ימהר למלא רצונתו בפרשנן (לב א), 'ירא העם כי בושש משה', וברשי"י מבאר שהוא מלשון אחר, שלפי חשבונם כבר הגיע הזמן שהבטיהם משה רבינו לחזור ממורומים, ולא המתינו אפילו רגע אחד אלא מיד 'ויקהל העם על אהרן'... וקרה מה שקרה, כאן למדנו פרי באושם של מהירות יתרה (שלא במקום מצוה) כי הגע בעצם –

ודע כי זה כל האדם לשמור עצמו בקדושה, ועיקר היראה היא לשמור חישוי, ובראשונה על עניין, כי מהם תוכאת מעשה, כמו שאמרו חז"ל (במדבר י סב) 'עין רואה הלב חומר וכל מעשה גומרין', וכמו שכتب ה'ראב"ד' (בעל הנפש שער הקדושה) הראשון לבן הגדרים הוא שמרת עיניו דמתוך שעיניו שמורים לבו שמור, ומתקדש שעיניו ולבו שמורים כלו שמור'.

והבי כתיב בוזה"ק (תיקו' תיקון ע' דף לא), וכל דיןין תלין בדיבורא, ובן בעינין, כמו Daoκmoθ מארי מהניתן (בב' קלא). אין לו לדין אלא מה שעיניו רואות, עכ"ל. כלומר שדין של אדם תלוי בשמרתו על עניין ופי.

ובך רמו לה הרה"ק מקابرין ו"ע בפסוק (צפיה ג' כ) 'בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר ה', בשובי את שבותיכם - בנשთ היהודי אל עבודה התשובה, בראשונה קח את עצמו לעיניכם - לשמרת העיניים, ומשם יעלה את כל המדרגות (אמרות משה ערך קדושה וטהרה).

בה אמר הרה"ק רבי נפתלי מרפאשין ו"ע בשם הרה"ק ה'חויה מלובלין' ו"ע על הפסוק (במדבר ט ג) 'זה איש אשר הוא טהור ובדרך לא הוה', שהאיש

יג. ידוע הגה"ץ רבינו שמואל שפירא ז"ל מפари חסידי ברסלב בשמירת עניין' באופן נפלא עד אין חקר, ושמעתית מכמה וכמה פארוי גידולי עיה"ק ירושלים שבקטנותם היו דרים בשכנותם למענו של רבינו שמואל, ובראותם אותו מהלך בענינים עצומות היו בטוחים שלא כל צל של ספק שרבי שמואל הינו סגי נהור ל"ע.

מהלך בחיי באת"ק מירון שמעתי מהגה"ח רב זאב לאנדא שליט"א, שבעת קבורתו של רבינו שמואל – כשהעמדו שם חשוב קהילת ברסלב, שאל הגרא"ץ שעשין את הגה"ץ הריא"מ שעכטער מה עשה עתה רבינו שמואל, הריא"מ הביט בו – וכי מה מקום לשאלת זו השעה שמתו מוטל לפני ומוביל ל... ומיד ענה הגרא"ץ יעצט עפנט ער די אויגען (עכשו הוא פוקח את עניין), ובלשון המשתמע לתרי אנפי, כי עד עתה היו עניינו חתומות 'חותם בתוך חותם' ונעוולות על מסגר ובירח, ועתה אפשר לו להלך בענינים פקוחות, כי אין לו כבר ממה לחושש, והוא גם משל אנשים האומר על מי שנמצא בעת צרה וחסיכה, אזי בدوا עת ישועתו הגדולה הינו פוקח עניינו בנשימה לרוחה, וכך גם יאמר לגבי נשמו הקדושה של רבינו שמואל, דיקא אחר שנים רבות של עצמת עניינים בזכור והתקדשות גדולה כמו שזכה עצמו, עתה בא לו אור גדול ותענווגי קודש.

יד. לעומתו אמר הרה"ק ה'בית ישראלי' ז"ע, שהזוכה להיות תמים ושלם גם כשהוא מהלך בדרך אשריו ואשרי חלקו וזוכה לתמונה אפי – שמתעלת שמונה פעמים יותר מכasher היה בבית ופניו מאירות פי שמונה. מסופר שתלמידי הגרא"א אמרו לרבים 'וכי חכמה היא להיות מסוגר בחדר ולעסק בתורה', השיב להם כי הקב"ה אינו מחפש 'חכמות'..., כלומר שאף אם מעלה יתרה יש למי שהולך ברחובות עיר ושומר על עניין, אך אין הקב"ה חפש שיביא האדם ניסיונות על עצמו.

ספר הגאון רבינו פנחס עפשתין ז"ל וראב"ד העדה החרדית בעיה"ק ירושלים, שכשהיה אברך צער לימים עלה הרה"ק רב שמחה בונים מאוטואצק ז"ע לאה"ק, והלך ברחוב ומשמשו הלו לפניו לסלק את הנשים, ותמה רבינו פנחס במחשבתו מה ראו לעשות ככה שלא כדרך כל הארץ, ותור כדין שהרהר בדבר פנה אליו הרה"ק ואמר לו 'אבל תהי חכם בעיניך', בענינים לא עושים 'חכמות'...

באר הפרשה - כי תשא

לומן מה אוי אacen - 'פרי המהירות חרטה'^{טז}, ועד היום
אננו סובלים בגלל אותו החטא^{טז}.

כى עיקר כוחו של היצר שמלבל את האדם ומביער
בו אש וריה אשר לא ציווה ה' .. למלאות תאותו

אילו היו ממתנים עוד יום אחד והוא מקיימים בעצמם
'חבי במעט רגע עד יעבור זעם' לא היו באים לידי
חטא, שהרי משה היה שב כשלוחות בידו והכל על
מקוםו היה בא בשלום, אך מאחר שהוא בהולמים אבדו
שיקול הדעת ולא היה בידם כה לעזר בעצם ولو

ידעו המעשה בבחור שהוא צריך לצאת מהישיבה וביקש רשות מהמשגיח הגה"ץربي אליו לאפייאן זצ"ל, שאלו
אם אינו חשש על עינוי לבב יפגמו במראית אסורה, ענה הבחור שאינו מתירא, נענה לו רבינו, הנה אני כבן
শমনীয় শব্দ, ובעין אחת איני רואה כלל ואף השניה חלה היא, ואעפ"כ מORA עולה על ראש טרם צأتي אל
הרחוב, ולא עוד אלא שאני נושא כפי בתפילה שלא אכשל ח"ז, ואתה בחור צער עם שני עיניים בריאות וטובות
כיצד לא תפחד ...

וכבר היה מעשה אצל הרה"ק ה'בבא סאל"י ז"ע שגילה פעם לאחד שידוע היכן היה בשעה פלונית וראו בעיל
שרוח הקודש מדברת מtower גרכנו, כשהשאלווה כיצד זכה לגילויים נשגים אלו, השיב 'כאשר שומרים על העיניים
מלראות דברים שאין צריכים זוכים שיפתחו העיניים לראות מראות אלוקים'.

וז"ל הגה"ק רבינו חיים ויטאל ז"ע (שער קדושה א) וז"ל, שים נגד עיניך תמיד, אל תבהל ברוחך לעשות שום
מעשה ולדבר שום דבר הקל עד תהיה מトン מトン תעשה או תדבר ואם תחדר, כי פרי המהירות
חרטה ואין עוד תקנה להחזירה אל נדנה. עכ"ל. כאן למדנו אורחות יושר ודרך חיים – שכל הרוצה לזכות לנו
הקדשה שלא להיות עבד לרצונתו ותאותתו, עליו להתהלך עמם במתינות נפלאה. כי עיקר כוחו של היצר בכר
הוא ש'מורתיich את הדם' עד שהאדם מאבד את יושב דעתו וממהר למלא תאותו מtower חיפזון, והבהילות היא היא
ההיפך הגמור של קיום מצות עשה של 'ונקדשת' (ויקרא כב לב, ונקדשתי בתוך בני ישראל), שהרי אם היה ממתין זמן מה
ושוקל בדעתו שכר עבירה כנגד הפשידה אז בודאי לא היה הולך אחר יצרו, אלא שכל כלו אחו בסערה ובଘזון,
ועל כגן דא נאמר ביוטר ש'פרי המהירות חרטה'. וללמדנו שלא למהר להשיב למחרפיו, וכן כשיש לו איזו עקיצה
טובה לעקויז בה את חברו יעצור עצמו עכ"פ מעט, וכן בבואה לפניו איזו 'הבטה' וריה שנראה לו שמלעדיה היו
איןם חיים... יעצור בעצמו ויראה שחייו נשארו לו לשכל.

בדרך זה אמרו על לשון הכתוב (איוב לו ב) 'פָּתַר לִי זְעִיר', ופירשו רשי' והרב ל"ג המתן לי מעט, ונرمزو לזה כי
הዮפי של היהודי וה'כתר' על ראשו הוא שיכל לומר 'פָּתַר' – המתן... ועוד יתבادر שעל ידי שאומר פתר נתן
הוא כתר להקב"ה. ועוד"ז יאמר גם במא שמצינו בגמ' (ברכות כז) שאמר רבינו אלעזר בן עזיהו 'אייזיל ואימילך באינשי
בית', שאלך ואתיעץ עם בני הבית אם להסכים לקבלת הנשיאות, שבזה שאינו מסכים מיד הרי הוא מליך את
הקב"ה.

וכאותה תשובה שהשיב הרה"ק רבינו שלומ'קה מזוועה'ל ז"ע לבחור שהחל נופל מטה, וכל המהנכדים
שבירושלים הרימו את ידיהם בייאוש ממנה, אך ר"ש שלח לקרוא לו (על אף שכמה מה'חכמים' אמרו כי אינו מן הרואי שיבזבז
הרבי את זמן לרייך על זה הבחור – כי רבים וטובי המהנכדים לא יכולו לו. אך הרבי בשלו) ואמר לו, דע לך, כי נחת רוח מרובה יש
לבורא עולם מכל בר ישראל הנלחם עם יצרו יותר מנוחת רוח שיש לו מהמלאים – אף אם לבסוף נצח היצר. והנה
אמרו חז"ל (במדרשם על הפטוק בקהלת ד יג) כי היצר נקרא 'מלך זקן וכיסיל', והנה את פקודת המלך שומרים לקיים על
אתר, ללא שום שהיות עיכובים ומונעות, וזאת אבקשור אל תעשה את היצר למלך, אלא דחחו אפילו מעט. סוף
דבר שנעשה הבחור הנ"ל לחשובי קורתא דשופריא.

אמנם כל זה הוא ב'סור מרע', אכן ב'עשה טוב' הוא להיפך הגמור, שכשבא לידי דבר מצוה לעשותו או התעוררות
טובה לשפר מעשייו אזי בא היצר ואומר לו 'ומחר'... וצריך להילחם בטענה זו בכל הכח ולהתחיל מעשייו. ובזה
ביארו מה דאיתא בגמ' (מגילה טו): 'מה ראתה אסתר שזימנה את המן (למשתה עם המלך), רבבי אליעזר אומר פחים
טמנה לוי, ולא נתבאר היכן מצינו שטמנה לו 'פחים' בסעודה, אלא הכוונה היא כי אסתר אמרה אז 'ומחר' עשה
דבר המלך, כיון ששמעה המן דברים אלו 'ומחר' עשה' הרגיש שהיא עומדת לצד, כי מطبع לשון זה 'ומחר'
שיכת להמן ולצד הסט"א, ושוב לא נזהר ממנה כי חשב שהיא 'משלו' ...

חויה ריש לkish ושור לרדנה אברטיה (קפי לירון אחורי), אמר ליה חילך לאוריתא וכו' אל [רבי יוחנן לר' ל'] אי הדרת בך יהבנה לך אהותי דשפירה מינאי, קביל עליה בעי למיהדר לאתו מאניה ולא מצי הדר (- רצה ר' ל' להזכיר לאחריו להביא את ברדי ולא היה בכחו), ופירש", ולא מצי לקפוץ כבראשונה דמשקibal עליו על עצמו עיל תשש כבוחו, אך יש שפירשו,شمスキיבל עליו על תורה שובה לא נג בבחילות ובחפוזן לקפוץ לתוך הנהר בבית אחת, אלא נג במתינות מתוך מחשבה מקודם".

אך להעbir את החלודה – הכל כפי הכתנו

בפרשותן (לא י), 'אך את שבתו תשמורו', דרש הרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע (כי תשא תרל"ב ועוד), שהוא על דרך שדרשו חז"ל (ספרי בדבר לא כב) 'אך את הווב – שצרכין להעbir את החלודה', כי"ב

ז. הנה כתיב ברש"י (בראשית לב ד) על הפסוק 'ארצה שעיר' - 'לארץ שעיר, כל תיבה שצרכה למ"ד בתחלתה הטיל לה הכתוב ה"א בסופה', הקשה הרה"ק הרמן מוארכי זי"ע (שהיה מכונה 'הצדיק השותתק'), וכי מה רוח יש בדבר, מודיע עדיף להטיל אותן בסוף התיבה יותר מבתחילתה, ומאי אולמיה דה"ה יותר מלמ"ד, הוא מותיב לה והוא מפרק לה, אכן, דחית הדיבור אפילו רק לשעה מועט גם זה לרווח גדול ייחשב, נמצינו למידים שאף כשםוכרכה האדם לדבר איזה דבר, לומר העלה לחבירו וכי"ב ידחו עד כמה שאפשר לו, ויתיב לו בזה ובבא (moboa ב'עשרה נפלאות' אות פ"ד).

הוסיף בה הרה"ק רבי ואלף מסטריקוב זי"ע (וז זה אמרות טהורות ד"ה רשי' ישלח), דבזה שדחה את הדיבור לסתור התיבה ולא ענה לרעהו 'מיד'... הרווח שנהפכה האות לה"א, שהיא אתה 'קלילא' במקומו למ"ד שאינו קלילא, כלומר, שאף שהטיח בחבירו את ה'פסק' וה'נזיפה', מכל מקום מכיוון שאחיוו מעט, כבר לא היו הדיבורים עם כל הברען (ויתיחה) ולא הזיקו הדיבורים לא לשולם בית ולא לחינוך הבנים וכי"ב.

וכבר ידוע מה שהביא החפץ חיים בהרבה מקומות את לשונו של הגרא"א זי"ע בשם המדרש 'וכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנו שאין מלאך ובריה יכולם לשער', ומדיק החפץ חיים' (בקדמה לספרו 'שמירת הלשון', וכן מגלא בפומיה דהגה"ק ה'טיטיפלער' זי"ע) שלא אמרו שرك מי שדוחה דבריו למשך חדש או שבוע ימים יזכה לכך, אלא אפילו אם מתפקיד מלדבר לרגע כמוימרא בלבד נמי יזכה לשכר זה.

וכן בעניין האכילה, ההמתנה והמתינות תצלנו מכל רע, היה אומר הגה"צ רבי אהרן אייזנברג אב"ד ז"טא米尔 צ"ל שהיה מחסידי קארלין (בעיה"ק ירושלים), שאינו מותר על הישיבה בין חברים מקשיבים ב'שבת אחיהם' בלילה שב"ק, כי ע"י 'שבת אחיהם' זה ניצל ממנות לחימים, וכך הווה מעשה, באחת השבות נסבו הדיבורים ב'שבת אחיהם' אודות דברי הרה"ק ה'חוזה מלובליין' זי"ע (אבי זכרון, ערך אכילה) על דברי הגمرا (גיטין ע.) 'סעודה שהנתרך ממנה משור ידר הימנה' שאין הכוונה שלא רק למשור ידו ולאחר את האכילה. והנה, ביום השבת ב'קידושא רביה' הגיעו לפני הקהיל הרעב אחר תפילה שבת ארוכה בהתלהבות בקהל קולות מנהג קארלין' 'קוגל' רותח שהיה ריחו הטוב נודף לתוככי האף והנסמה, ומماחר שזכר את הנאמר החל מפרק את הקוגל לפירורים קטנים כדי לקרו את תאות הלב, ומצא בו... מסמר... ואילו היה אוכלו כפי הרגילות היה ח"ז מסוכן...

יח. ועוד בזה הוא גם לגבי עסק התורה, שהיצר הרע רוצה לבטל מלימוד התורה, ואי אפשר לבוא לאדם להסיטו שלא לימד כלל, שהרי פשוטא שלא ישמע לו, מה יעשה, יבוא בתחוםות ובערמותה לומר לו 'לכשתפנה תשנה', הרי הוא מעמיד לפניו כמה וכמה עיסוקים ואומר לו, ראה נא עד כמה עיסוקיך אלו דחופים ו'חשובים' ב'פיקוח נפש' ממש, אווי לך ואוי לנפשך אם ח"ז תדחה לדרום אחר לימודיך, וכשתתכללה עסڪיך ותפנה איז תשנה, ובכך

תיכף ועבשו, והפכו בימים הוא בעוכרנו, כי אם היה האדם ממתין אפילו כמה רגעים אווי היה האש מצטנן... וחזר אליו יישוב הדעת, וכבר לא היה שומע לו. מעתה בין האדם, גם כשהוא מרגש שהוא 'מכורח', ואם לא יספר עתה את ה'פעטע שטיקל לשון הרע' (לה"ר עסיטה) וכי"ב מי יודע מה יקרה לו ח"ז, עדיף לו להמתין לבכל הפחות בכמה רגעים, ויאמר ליצרו, אכן אשמע בקהלך אך לא עכשו ברגע זה אלא רק בעוד כמה דקות... ובשיגיע הזמן ההוא כבר יראה שבאמת אין מוכרכה כל כך... כי כבר יזובנו היוצר ויצטנן'.

המקבל עליו על מלכות שמים באמת ורוצח להתקדש הרי הוא שוקל ובודק כל מעשה בטרם יעשה האם נכוון הוא לעשותו. ובכך פירשו מה דעתך בגמ' (ב"מ פד). יומה חד הוא קא סחי (- רוחץ) ר' יוחנן בירדנא,

ב ג) 'יברך אלוקים את יום השבעה - רבי ישמעאל אומר, ברכו בָּמָן וקדשו בָּמָן, ברכו בָּמָן - שביל ימות השבת היה יורד עומר, ואילו בערב שבת שני עומרים, וקדשו בָּמָן - שלא ירד בו כל עיקר', והוא פלא, הרי שית אלפי שנים העולם קיים, וכי זה הוא קידשו ובירכו - בדבר שהוה רק לשעה, משך ארבעים שנה ושיו ישראל במדבר, אלא, דכונה עמוקה הטמיינו חז"ל בבריהם הקדושים אלו, כי בירכו וקידשו דומיא דמן כמו שבאכילת המן היו יכולם לטועם כל הטעםים שבעולם (יומא עה), כמו בן עניון טעמו של שבת - ביד האדם לטועם איזהطعم שירצה כי, אלא, שהחכם יבחר להרגיש נועם קדושת השבת, להתעדן באהבתו ויראתו יתב"ש, ואילו מי שאין בו דעת נהנה מדברי הבא הבעל וריך.

י"א אמר לעניין השבת שעריך להעביר את החולדה שבלב, כלומר, שיעביר את הפסולת מלוביט - שיכין עצמו במשך ששת ימי המעשה בהכנה רוחנית ובתרת הנפש לקראות שבת, וממילא תתפשט קדושת השבת בכל הדברים גם ביום החוליא ולזה צריך שמריה, זה שמירה היא על ידי הרצון וההשתוקקות שבימונות החול, שעריך להיות כל המעשים רק לצורך השבת, להיות נתת רוח להשיית. וכן תלוי בעבודתו ביום השבת, שככל שישקיע יותר מהזך אהבה ורצון כדי יזכה להרגיש נועם שבת ולהיות כל קיבול ראוי לברכת השבת ואו יהולו עליו השפעות הקדושה והברכה של מתנה טובה זו ששבת שמה.

ובפי שבייר הרה"ק ה'נתיבות שלום' זי"ע (שמות עמי כנח), מה שדרשו (בר"ר יא ב) על הפסוק (בראשית

גורר אותו מעסיק זה לטיрадא זו עד שלא תיפנה, וכל כוחו של היצר בכך שמרתה לו שומרה למהר ולהתעסוק עתה באותו עניינים,ומי יודע מה יארע אם ידחה אותם לאחר זמן... והעצה היא להשב ליצרו באותו מטבח לשונן, לכשאשנה אפנה', כלומר עתה אשב ואלמד ולאחר שאסיים חוק למודדי איז אפנה להתעסוק באותו עסקים. והנווגן כן ייוכח היטב שככל אותן הדברים הבוערים שומרהיהם לעשותם מיד' לא היו דוחפים כל כך ואינם 'פיקוח נפש'..., ורק היצר הרע הוא שניסה לבבלו בכדי לגורם שיתבטל מלימודו.

יט. ומשם הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע אומרים, שהרי 'גוי שבת חייב מיתה' (טנחדין חה), אמרו מעתה, שעל כל יהודי מوطל לעקור בערש"ק את החלק הנכרי שבו 'ולהתגיר' כדי שלא יהיה בכלל 'גוי שבת'.

ב. וכדוחה מרגלא בפומיה דהרה"ק רבי משה מרדיי מלעלוב זי"ע, דבמקום אחד (ביצה ט). אמרו חז"ל שנינתנה שבת במתנה לבני ישראל, ואילו במסכת ע"ז (דף ג) אמרו 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת', ואי אמרת מתנה היא מודיע צריך לטרוח להשיגה, הוא מותיב לה והוא מפרק לה, שפעם בקש כפרי אחד מהרה"ק בעל ה'באר מים חיים' זי"ע שיגלה לו איך משגאים דביקות והשגה בשב"ק כמו שהוא מרגיש [כידוע שהיה מפורסם בהתענגותו בנוועם קדושת שב"ק, ומיקובל בפי העולם, שאף קומת גופו גבוהה כמדת ראש יותר מבאמצע השבוע], תמה ה'באר מים חיים' על שאלהו, והשיב לו בפשטות 'הלא אור השבת הוא כאור החמה, וממי בודאי ניתנה בשב"ק במתנה לבני ישראל, אולם כדי לבטל מובחק הוא שעיניו מזופפת בקליפה עבה...', והכי נמי בודאי ניתנה השב"ק במתנה לבני ישראל, וכפי טרחתו והכנתו את המעכבים מבשר ודם להרגיש באור הגдол הזורח בשבת עליו לטrhoch בערב שבת תחילת, וכפי טרחתו והכנתו לסלק הזפת והזומה שננדבקו בו בכל ששת ימי המעשה כך יזכה ליהנות מן השבת.

כא.vr כתיב בפרשנן (לא טו) 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השבעה שבת שבתון קודש לה', וברש"י, שבת שבתון - מנוחת מרוגע ולא מנוחת עראי. ודברים סתוםים וחוטמים, שמה התכוון רשי' לומר בדבריו אלו, מהו מנוחת עראי ומהו מנוחת מרוגע. וביאר הרה"ק ה'שפטאמת' זי"ע (טרנוב' ד"ה בפסק) שלא תהא מנוחת יום שבת רק מנוחת עראי - לשעתה ולזמןה כלומר ליום השבת בלבד, אלא שתהא מנוחת מרוגע אף לכל ימות השבוע, ושהשפעת הקדושה של שבת תמשיך גם לששת ימי המעשה.

כב. מפורסים ממשו של המגיד מדורבנא זי"ע, מעשה באיש עני ואביוון שביכה את מר גורלו לפני הצדיק, את רוב ענייו וdochko, שאלו הצדיק, האם יש לך אלו מעות בבית, ענה האיש, אכן, כל ימי הנני חוסך פרוטה לפרטה כדי שאוכל להתפרנס מהם בשנות זקנותי, הורה לו הצדיק 'קח את כל הכסף שיש ברשותך וכך עמו לשוק, והעסק הראשון שיציעו לך ת מהר לעשותו, ויעוזר לך ה' שתצליחה מאד בזה', בלב מלא שמחה מיהר העני אל ביתו כשהוא מאמין באמונה תמיימה שדבר אחד מדברי הצדיק לא ישוב ריקם, ועל אף שכבר הייתה השעה מאוחרת מאד העיר את בני ביתו מושנתם ודרש מהם שיוציאו מקום המחייב את כל כספי חסכנותיהם כי הרבי ציווה עליו להשקיעם

ולנסות, כי באשר יבין את דעתו ותיהה יראה ה' בלבו באמת, ויהיו מעשו רצויים, או בודאי לאחר שבבל בערב שבת בכוננה רציה לקבל קדושת שבת - בין כדעתו שניתוסף לו נשמה יתרה, כי ירגש בנפשו יראת הרוממות שבאה לו, עד שתתברר בו אהבת יראת ה', וזה בדוק ומנוסה מכמה אנשים כמה פעמים, אלא שום ספק, אבל כשאין נשמהתו טהורה או לא ירגש בקדושת השבת.

יום שבת מנוחה - ישכח צרכותיו ומעוקותתו ויוושע מהם ובבוא יום השבת ישכח מכל צרה דאניה יגון ואננה, וכן איתא מהה"ק ה'שפת אמת' (ויחי תרנ"א) אמר מז"ז ז"ל... כתבו חז"ל (שבת קיה), המענוג את השבת נותרין לו נחלה בלי מצרים, וביאור 'המענוג השבת' - שספיה דעתו מכל המעיק עליון, ולקיים עונג שבת הוא מניה ומספריו דעתו מכל הדאגות ונח, לבן מסירין ממנו כל המצרים, בלומר שלגמרי יסרו ממנו מכל צרכותיו ומעוקותתו. ובזה מבאר השפ"א את מטיבו שתקנו אנשי בנות הנדרלה (בתפילה מוקף) מענוגה לעולם כבוד ינהלו (הרואה פירש שתיבת

ומה מאד יש להשנich מעשיו ביום השבת כי, שהרי הקב"ה מעלה את האדם להיכלו ולבית גניו וכనור ליעיל, ואין ישיבת האדם ותנוועתו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כי שיבתו ותנוועתו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דיבורו והרחבת פיו ברצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו, בדברו במושב המלך' (ל' הרמ"א או"ח א), כ"ש כשיישים האדם אל לבו שהוא עומד בבית המלך, בחדרים הפנימיים של המלך הנדריל הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא עומד עליו ורואה במעשו.

נודאות אמר הרה"ק הייסוד העבודה ז"ע, שהרוצחה לדעתו כמה הוא מקשר ורבוק לבורא כל עולמים יבדוק ויבחן את עצמו ביום השבת, כי כמידת דביקותו בשבת כך הוא דבוק בהקב"ה, ומפרש בזה הפסק בפרשנת (לא ז) 'בני ובין בני ישראל אותן היא' שהשבת היא 'אות' לבחן ולדעת כמה חזק הקשר 'בני ובין בני ישראל'.

בעין זה כתוב ה'חיה אדם' ז"ל בספרו 'זכרו תורה משה' (סימן א אות ב), זו על, יכול האדם להתרבונ

בעסק טוב, עקרת הבית הביטה בו כדי שנטירה דעתו, מה אתה סח, ומה אירע עמר, ועוד להעירני לשם כך באמצע הלילה, לעונתה ענה האיש בקשות וברקים הבו לי המעות בדחיפות... והיא משכה ידה מלחת לו, עד שתתפתחה בינויהם תיגרה קשה... ב策 לו חזר אל הצדיק וסיפר מה שעבר עליו בלילה, עונה הצדיק ואמר: אכן, כי ה'עסק הראשון' שבא לידי הצליח מאד, זו המריבה שהיתה בין אשתן...

והນמשל, ביום השבת קודש הקב"ה משפייע ברכה מרווחה לכל בריה, אלא שהכל תלוי באדם עצמו באיזה 'עסק' יזכה להתרברך, כי אם יבחר בטוב ובחיים יזכה להצלחות מעלה במדרגות התורה והיראה, אך אם חלילה יתעסוק בדברים של מה בכך ובעניינים טפילים יראה ברכה במעשים אלו, והלא שוטה ולפתע יחשב אם יאביד הון רב ברוחניות תמורת דברים גשמיים החולפים ועובדים יעווף, לפיכך כל משכיל יתאמץ ברוחו לעסוק בתורה ובתפילה ובודאי יהא הש"ת בעוזו.

כג. ביתר שעת הסביר כן המגיד מדברנא ז"ע בדרך משל, לעשיר שהזמין אצל החיטט כמה בגדים יקרים ונאים לבנו הקטן, משגהיג לקלב את הבגדים התנצל החיטט שלא הספיק לסייע את תפירת המלבוש העליון ורק את החלקים הפנימיים דוגמת מכנסיים ועסט), והבטיח לסייע את מלאכתו בקרוב, העשייר הסכים להמתין מלתקחת את החלק שכך נתפרק, אבל הילד לא רצה להמתין, ובהתרגשותו דרש מאביו שיתן לו ללבוש את שאר מלבושים החדשים, גברו ורומי האב על הבן והסכים לו, בשמחה רבה בשם הילד ופנה כדרכו לשחק עם חבריו בחויז. כدرכם של ילדים לא היה נזהר לשומר על מלבושיםו ונטלכלכו ברפש וטייט מכף רגל ועד ראש, משרהה האב את אשר נעשה שמח על שלא נתן לו עדין את המלבוש העליון, כי ע"ז לא בא לידי טינוף, ובבוא הזמן וכבר נגמרה מלאכתו של הבגד העליון מסרו ביד הקטן והזהירו שלכה"פ יהא זהיר שלא לכלך גם בגדי זה.

והນמשל, הקב"ה ברא את העולם בששת ימי המעשה והאדם נברא ביום השישי, ועוד באותו יום נכשלו אדם וחווה ואכלו מן עץ הדעת ובזה נפגמה כל הבריאה, אבל פגם זה לא נגע אלא בששת ימי המעשה כי ביום השבת קודש נשאר בשלימות ללא שום רבב, לפיכך נצטווינו 'אך את שבתותי תשמרו' רק הם נשארו לכם לשכלל - אני השאיירו אותם נקיים ומצווחחים, ולא לכלכם בפגמי עוננות ח"ז, אלא יעסוק האדם במצוות ומעשים טובים וישמור על המתנה הטובה שקיבל מבית גניזו של מלך המלכים הקב"ה.

לאר הפרשה - כי תשא

בസעודתليل שב"ק יוכח בהשפעות הרבות למעלה מהשנתנו הנשפעות בשבת ובפרט בליל שבת, פוק חי כפל הלשון לרוב בתיבות 'ברכתא' ו'חדרותא', למדנו על שערי הברכה הפתוחים לרווחה, וברכת ה' היא עשרה.

תרומה לה' - מצוות צדקה וחסד

בפרשת שקלים (ל' יב-טו), 'ונתנו איש כופר נפשו לה' בפקוד אותם, ולא יהיה בהם נגף'... לחת את תרומת ה' לכפר על נפשותיכם', הנה, התורה הקדושה נזכה היא ולבל דור ודור דברים אמורים - לעסוק הצדקה וחסד, ולהעניק משלו לאחרים, ולא דוקא לבית המקדש אלא לכל מקדש מעט ולשאר צרכי צדקה, להאכיל עניים ורעבים וכיוצא באלו, ועל כך אמרה תורה (שמות ל' ב') 'ולא יהיה בהם נגף', וכמו שכחוב (משל י' ב') 'צדקה תציל ממות', ואמרו (שבת קני) 'צדקה תציל ממות - ולא מミتها משונה אלא מミתה עצמה', ועוד בתיב (משל כא יד) 'מתן בסתר

לעולם מתפרש ינהלו לעולם - נחלה בלי מצרים) ולפי הנ"ל פירוש שמענง אותה 'לעולם' - ואפילו בעת צר לו מניה הכל מענגן השבת ולכון כבוד ינהלו בלי מצרים יי'.

וძקתו טהור בגודל שכרכם במדרש רבה' (בשלה סוף סימן כה) דאיתא שם, השומר שבת גוזר גזירה והקב"ה מקימה שנאמר (ישעה נה י) 'אם תשיב משבת רגליך' מה כתיב אחורי (שם יד) 'או תענג על ה' כמה רתימא (תהלים לו ד) 'זהתענג על ה' - ויתן לך משאלות לבך'. ולא עוד אלא כל מה שאתה אוכל בעולם הזה אינו אלא מן הפירות אבל הקרן קיימת לך לעולם הבא, שנאמר (ישעה שם) 'והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבריך'.

וכבר איתא כן בזה"ק (ח"ב פט) כל ברכאנ דלעילא ודלהתא ביום שבעה תלין, כי השבת היא מקור הברכה והיא עיין מעין אשר ממנו נמשכים כל ההשפעות הטובות ברוחניות ובגשמיota בכל העולמות העליונים והתחתונים יי'. והמעיין בזה"ק שנחנו לאומרו

כד. הנה איתא מהריה"ק ה"ש ממשמואל' זי"ע (שלח תרע"ז) הנה אמרו ז"ל (מכילתא על הפסוק שמוט כ ט) 'שייהו כאילו כל מלاكتך עשויה' - שלא תהרר אחר מלاكتה, ושמעתי מפי כ"ק אבי אדומו"ר זצלה"ה (ה"ה הרה"ק האבני נזר זי"ע) שמדה זו נוהגת בכל ענייני אדם, ואפי' מי שיש לו חוליה בתוך ביתו רוח"ל אם אפשר לו להתפרק שלא יצטער וירהר בעגמות נפשו בודאי יתרפא, כאמור ז"ל (שבת יב): 'יכולת היא שתறחם, עכדה'ק.

וכבר כתוב החיד"א (מתוק מדבש אות ו) וביעינינו ראיינו בני אדם שהגיגות צורה עד לקריאת השבת, וביום שבת עצמו הסיכון דעתם מצרתם ושםחו בשמחת השבת כראוי, ולא הכנסו עצוב ודאגה בלבם על צורתם, וחכו שאבלם נהפר להם לשoon ונוסעו מצרתם בסיס ופלא עכ"ל. וכבר אמר הרה"ק ה'חידושי הר"ם זי"ע (אמרי הר"ם שבת), ומה המחלל את השבת בימייה קל וחומר כشمקרים את השבת שננותן בו חיות.

כו. סיפר הרה"ק החותם סופר זי"ע שפעם החליף הצאר הרוסי את בגדיו מלכותו ולבש בגדים פשוטים כאזרוח מן השורה ויוצא לנדוד על פני הממלכה לראות את שלום הארץ ומה עליו לתקן. ונכנס לבית יהודי תם וישראל ושלאו הצאר למלאכתו והשיב כי מלמד תינוקות הווא, ענה הצאר ואמר 'א שיינע פרנסה', חזור המלמד ושאל ומה עיסוקיך, גילה לו הצאר כי הינו המלך בכבודו ובעצמו, הגיב הלה בכיסילותו ובתמיותו אכן א שיינע פרנסה..., ולא הבין כי המלכות אינה עסיק המניב פרנסה מכובדת אלא כל הארץ שלו היא, ولو הכספי והזהב של כל המדינה.

המשיר החותם סופר לאמור, כי החשוב שהשבת היא 'שיינע פרנסה' וסגולת טוביה הרוי כסילותו היא אלף פעמים יותר מטיפשותו של אותו מלמד, שכן השבת היא עצם הברכה, ומיניה מתברין כל שיטתא יומי, והלה מדמה שהוא עוד 'פרנסה' טוביה...

כז. בימי של הב"ח התקgorר בעיר קראקא יהודי חשוב בעיר, שהיה מרובה לפזר מעותיו לצדקה, וכן היהתו לו קבועות ללימוד עם הב"ח בענייני צדקה לידע את המעשה אשר יעשה בהלכות אלו. באחד הימים הגיע יהודי מזוג אל הב"ח וסיפר לו שנדמעתו על חייו, שהנה מזה שנים ורבות נוהג לחזור את הקראטשמע (בית המזיה) מהפריז בעיר, אך עתה בא איש אחר ורוצה להסיג גבולו, על ידי שיספיק לפריץ על דמי השכירות ומיליא ישכיר לו הפריז את בית המזיה, ועל ידי זה תתמושט מוקור פרנסתו. שלחו הב"ח לעשיר זה שייאמר לו בשם שילך אל בית הפריז (המכיר) ויפעל אצלו לטובה بعد אותו המזוג.

יכפה אף', שכן כל חכם יעשה בדעת לפור מעותיו ויזהר לחתת משלו בהרחבה ובסביר פנים יפות כי איןנו לצדקה ואו נצל מן הפורענותך.

מייהר המזוג לבית העשיר, משמעו העשיר את דבר השליחות התנצל שאין זמנו בידו ליגש עתה לבית הפרץ, מאחר שהוא מוכרכ עתה בסדר עניינו לקראת היריד בליפציג, והבטיחו נאמנה כי תיכף לאחר שיחזור מליפציג ירך אל בית הפרץ ויסדר את העניין המבוקש. אך היהודי שצורתו عمדה לנגד עניינו הרבה להפיצר בו שייחס לילך אל הפרץ בהקדם, החיל העשיר לפיסו בדברי אמונה 'כל מזונתיו של אדם קצובין לו מראש השנה עד ר'ה', ואף המתיק לפניו אמר חז"ל (יוםא לח): 'אין אדם נוגע במא שਮוכן לחבירו כמלא נימא', בלית ברירה פנה המזוג לבתו. אך בהגינו לבתו, סיפר כל הדברים האלה, גערו בו בני ביתו שאינו אלא בטלה ולא יצליח, והמשיכה לקונןשמי יודע מה יהא בינתיים עד שיחזור העשיר מהיריד שמא יתרצה הפרץ להעיר את בית המזגה מחזקתו, וככה רבו הטענות והטרויות כל אותן הימים עד שחזר העשיר מהיריד, אך העשיר שמר את הבטחתו ותיכף בחזרתו מהיריד טרם פנה לנוח בביתו מיהר אל ארמןון הפרץ, וסידר את העניין על הצד היותר טוב, ואכן נשאר בית המזגה בידו של אותו יהודי.

לימים הילך אותו עשיר לבית עולמו, ואחר זמן נגלה אל הב"ח בחולמו, וסיפר לו מה נעשה בדין - שהבר בית הדין של מעלה פסקו ששכרו הרבה מאד על פי פועלו, ומקום של כבוד התבצר לו בגין עדן פנימה יחד עם הצדיקים והחסידים. אך בבאו להיכנס אל גן העדן נעמד לו מלאך בפניו ולא נתן לו להיכנס ולבואו, שאלו העשיר מי אתה, ענהו המלאך כי הוא המלאך הטוב שנברא מהמצווה הרבה כאשר נחלץ לישע אותו מזוג והשתדל עבورو אצל הפרץ, אמם אני מניח להיכנס בשער גן עדן, בעבור הזמן שנטעכבות מלעוזו, ובינתיים רבתה המהומה והמריבה בבית המזוג מלחמתך, ולא העילו לו כל התהננים בפני המלאך, עד שחזר הדין לבית דין של מעלה... ונפסק פסק האחרון' שודאי يولיכו עתה לגן עדן, אלא שיצטרך להמתין בשער גן עדן כמספר הימים אשר הוצרך המזוג להמתין עליו לחזרתו מהיריד, והנה כמה זמן עמדתי שם לא אדע, אך זאת אדע כי היה הדבר נדמה בעיני כחודשים ושנים רבים, בראותי את הצדיקים מתענגים בתענוגי הנצח והריך הטוב העולה ממש ואני עומד ומזכה...

באוטו היום כינס הב"ח את כל בני העיר וסיפר להם את המעשה כולם, ללימודם עד כמה יש להיזהר שלא להטעיל ולא להחמיר כל הזדמנויות של עיטה לזלזול, וגמרות חסדים בכל דרך ואופן שהוא, כי 'מצווה הבאה לידי אל תחמייצה'. כח. פעם שאל הגאון בעל 'שבט הלוי' זצ"ל את הגאון רבי יעקב אידלשטיין זצ"ל כיצד זכיתם 'כח' עליון זהה שכל ברוכותיכם ותפילהיכם מתקבלים בשמים ופועלים פועלתם לטובה... תחילת ניסה ר"י לבטל את עצמו ושאל מניין להם שהם פועלים... אבל משלא נתקבלו תירוציו נענה ואמר, שما כל זה ב'מידה כנגד מידת' כי קהל גדול בא אליו והנני שומע ומקשיב לכל ייחיד וייחיד מהם 'בסבלנות' עצומה, אין איש היוצא מביתי מבלי שנשמעו כל דבריו באוזן קשבת, על כן גם בשם אמורים נשמע בסבלנות את כל דבריו עד תוםם ונמלא את בקשותו ותפילותתו.

הגה"צ מצעהלים ז"ע פירש בדרך רמזו במא שאמרו (ב"מ כב) בהני תלת מיili עבידי רבנן דמשנו במיליהו במסכת בפוריא ובאושפיזיא, שור"ל בתלת מיili – שיש ג' דברים וכוחות לרבען שעל ידם משני מיili ומבטלי גזירות, במסכת העולם, ובאבוד רשעים רינה, אמר להם החת"ס בלשון תמייה, להתפלל... (כלומר, וכי נוצר ani להתפלל עלך) והרי בדיבור המתחיל אחד של תוס' ניתן לעברו ולכללותו ברגע אחד, אך כבר נאמר (משל' י"ז כו) גם ענוש לצדיק לא טוב (וכדייאתא בדורות ז). בפוריא – בפורים, ובאושפיזיא – על ידי הכנסת אורחים, שעל ידי אדם גומל חסד עם הזולת ומרחם על הבריות הרי 'מרחמים עליו מן השמים', ובידיו לבטל כל גזירות קשות. ולאו דוקא 'הכנסת אורחים' אלא בכל הטבה שבין איש לרעהו אופן שמיטיב לשני, אם בצדקה בממוני, ואם בחסד בגופו, או בחסד שבפיו על ידי שמאיר לו פנים ומהיה אותו במילין טבין.

וכן איתא במדרש (תנחות ריש כי טובא) על הפסוק (דברים כו טו) שאומרים מביאי מעשרות 'השקייה מממון קדר' מן השמים וברך את עמר', שבאותו זמן שעושה צדקה פיו פתוח בתפילה, וז"ל הרה"ק ה'חידושי הר"ם ז"ע (כי טובא, ליקוטי הר"ם) ופלא הוא, בשור ודם יש לו כח כזה, והוא על ידי מצוה (של צדקה), וראו שads נותר מעשר بعد שהה גודלים יש לו כח להתפלל על כל ישראל - השקיה מממון חדש וכו' וברך את עמר.

לאר הפרשה - כי תשא

מקום אם היה 'אחר' בא לשוב היו מקבלים אותו (מהרש"א ח"א ד"ה יצתה, וכן ביאר השלה הק', והובא באנרא דפרקאות א') ד'אין לך דבר העומד בפני התשובה'. וכן נרמו בוגרא (פסחים פו): 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא', רומו על הקב"ה שהוא 'בעל הבית' על העולם כולו, ועליו לשם בקולו, חוץ מבשעה שרואה את האדם מושב בתשובה ואומר צא ממחיצתי, כי זה השקו של בעה"ב, אלא שטעה אתה (ל' ראשית חכמה' שער הקודישה אותן כ"א) יט'.

ודע לך, כי כל יהודי טוב הוא בפנימיותו, אף אם היצור מראה לו פנים שאבדה תקוותו, בטענו, ראה נא, כל כמה שניסית לשוב ולעמוד על דרך טוב נפלת שוב ושוב, מה לך לנשות עוד, התיאש מעצמך ויעזוב, לא תאה ולא תשמע לי, כי באמות הקב"ה לעולם אין מתייאש מאנגלי, אדרבה ואדרבה, וזה כל רצונו של מקום שהוא יזק אליו ויאמר, אבי אבי, אף שאמרת שאיני יכול לשוב אליך, אעפ"כ שוב אשוב בעל ברחו בכיבול, אני מרפה עצמי ממך... ובזה יש שביארו את דברי הגמ' (ברנות לב), על הפטוק (שמות לב) 'וועת הנינה לי וכו' אמר רב אהו אלמלא מקרה כתוב אי אפשר לאמרו, מלמד שתפותו משה להקב"הقادם שתופס את חברו בבעדו, ואמר לפניו ריבונו של עולם אין אני מניח עד שתמחול להם'. והיינו, כי משה רビינו שמע מאת הקב"ה שאינו רוצח למחול לבניו על חטא העגל, וברצינו לכלותם ח"ז, ולעשות את משה לנו גROL. משישמע משה רビינו כן העיז פניו לפני שמייא ותפסו בכיבולقادם שתופס את חברו בבעדו ואמר לפניו ריבונו של עולם אין אני מניח עד שתמחול להם, ותקבלם לשוב לחסות תחת כנפי השכינה... באותה שעיה אמר לו הקב"ה, סלחתי בדבריך,

איש חי ז"ע (דרשות בפרשตน) בתיית נגף, כי אותיות תיבה זו שותות להיבת גפן. אך שני חילוקים יש ביניהם, כי בגפן אותן פ"א כפופה והנו"ן פשוטה, ולאידך, בנגף הנו"ן כפופה והפ"א פשוטה (כלישנא גט' שבת קד'). והרמו בו, כי כבר אמרו חז"ל (שם) לרמו בסדר האותיות 'גימ"ל' דלא"ת - גמול דלים', כי האות גימ"ל מורה למדת גמלות חסדים, שנגמל ונוטן לחם לדלים ורבים, והאות נ"ן מרימות על עניין הנתינה, אמרו מעתה, הנוטן בדוגמה תיבת 'נגף' ח"ז - שהנו"ן בולם הנתינה היא כפופה ולא פשוט ידו לחתה ביד (פשוטה מלשון פתוחה) פתוחה ורחבת, אלא מקמי ידיו מלחת נדבות לאבויונם, לאידך, הרי פיו' (הרמו באות פ"א) אינה כפופה כלל אלא הוא פשוטה ופותחה לפרסם בראש חווות על 'נדיבות ידו' והמתנות שהוא נותן לעניים, בה הוא גורם לעצמו נגף חיליל. אמנים חותבת האדם לקויים גפן, והיינו, שגמול חסד לדלים בנ"ן - נתינה פשוטה וארוכה, שיפתח לבו ידו לחת ולהעניק בהרחבה גדולה, ואילו הפ"א - פיו המדבר בשבה עצמו ידה סגורה וכפופה, ולא יפרסם את מעשייו הטובים. ובזה לא יהיה נגף לבני ישראל' אלא גפן והיינו שפע רב וכל טוב (כמו שרמו בר"ת של גפן, ג'עוזנט פ'רנסה נ'חת).

אכפירה بعد - כוחה של תשובה לרוחקים ביותר בפרשตน (לב י), 'וועת הנינה לי וכו', ולמדו מכאן צדיקי הדורות כי לעולם לא נעלת הדרلت מכל איש באשר הוא - ולא אבד פתח תקווה אפילו למי שש��ע עמוק עמוק בשאלת תחתיה, ואף מי שכביבול שמע 'בת קול' ממשmia שהקב"ה בכבודו ובעצמו אומר לאדם שלא יוכל לשוב עוד, עדין יש לו תקווה לשוב. וכראיתא בשו"ת מהרמ"ט (ארח סי' ח), שאפ' שיצאה בת קול ואמרה שבו בנם שוכבים חוץ מאחר' (חגינה טו) מכל

איתא מהר"ק ה'שפת אמרת' ז"ע (פורים תרל"ז ד"ה ובכל יום) ובכל יום ויום מרדייכי מתהילך קו'. נראה שככל הדברים הנזכרים במגילה היה הכל לצורך הנס. ובודאי זה דבר גדול מאד שהיה כארבעה וחמשה שנים מעת הלך אסתר לאחשורוש. ומרדייכי הצדיק הילך בכל יום ויום לראות שלומה בעבו כי הייתה יתומה, ובצער התפיסה בית הנכרי. ובזכות זה זכה לנס. וככתוב גם כן באמרם אליו יום ויום קו'. שע"י שבכל יום ויום מתהילך זכה לזה לנצח את המן הרשע ולהכעיסו בכל יום ויום.

כט. בפרשตน (لد ז), 'ונקה לא ינקה', ומבהיר הרה"ק ה'דברי שמואלי' ז"ע (בפרשตน) וז"ל. הקב"ה מנקה את האיש מישראל שבעצמו אינו יכול כבר לנוקות פגמיו, אמנים לבו בוער להתקרב לעבודתו ית', אבל היצור הרע מכשילו כל פעם מחדש עד שאיןו יכול לווזז ממקומו - אותו מנקה הש"ת מכל פגמיו, עכ"ל. נמצא שכשהאדם אינו מתייאש ועושה מה שבידו לעשות איזי הקב"ה ינקה, מה שבשר ודם לא ינקה. וכרך שמעתי מצדיק אחד לפרש את הלשון שאומרים בכל יום מיד בקוםו משנתו 'מודה אני לפניך... שהחזרת כי נשמתי... רבה אמוןתך', שלכאורה היה צריך לומר רבה אמנים בה' ולא הקב"ה מאמין

לספר את בני ישראל, דאיתא במדרש (ויק"ר ד ו) שניי אחד שאל את ר' יהושע בן קרחה כתיב בתורתכם אחרי רבים להטוט מודיע אין אתם משווין עמו בעבודה ורה שהרי אנחנו הרוב. ולזה נצטינו לספר את בני ישראל ברכבתיב כי תשא את ראש בני ישראל, להורות שכל איש מישראל הנז' דבר שבמנין, והרי דבר שבמנין אינוبطل, ושום רוב בעולם אינו יכול לבטל ולהחלישו [וליאשו]. רק נשמת ישראל וגופו חי וכיום לעולם ואין מהבטל בשום מצב. [וידעו הוספה החודשי הרי"ם ז"ל דafilו אם נימא שאין זו אלא דין דרבנן ומן התורה נס דבר שבמניןبطل, מ"מ כל זה בדבר שבני אדם מונין אבל דבר שהتورה מונה אינוبطل ברוב].

ומוסף להעמים זאת בפסוק (תהלים ג ג) 'דברים אמורים לנפשי אין ישועה לו באלו קים סלה אתה ה' מן בעדי כבודי ומרים ראשי', שהננים טוענים שהם הרבה, ואין לנו תקוה ויישועה ח"ו, אבל הקב"ה 'מן'

בנו, ומהו רבה אמוןתר, אלא שבכלليلה כשהאדם עולה למלחה, ובהגיע עת קימה באים מלאכי ורחמים וمبוקשים מהקב"ה, אני ה' הושיענה נא - לטובתו של האדם אל תחזר נשמותו, כי אך ורק הפסד' יש בדבר, שהרי הוא 'מקלקל' יותר מ'מתקן', מודיע תינון לו שוב ההזדמנות לקלקל, לעומת עונת הקב"ה, לא לדבריכם הוא, אלא מאמין אני בו שהיום היא תיקונו יותר מקלקלו (ולא עוד אלא שgam יתקן את מה שקלקל בעבר) על כן אשיב לו נשמותו בתקות טוב שהיום ישוב על מעשיו ויתקן. זאת תקנו לומר תיכף כשםקץ מתרדמתו, בטרם עשותו איזו פעה, כשבידיין לא הציג רגליו על הארץ, מיד יכרז בקול ויאמר 'הזהות בי נשמתי - רבה אמוןתר' יודע אני שהקב"ה כביבול מאמין כי באמונה שלימה שבודאי היום החדש שבא עליינו.

תאה הנגתי רראי ואיטיב מעשי פי כמו וכמה, ובזה יעמוד כל היום על דרך טוב. לא. הרה"ק רבבי יצחק מאיר מזינקוב ז"ע בנו של הרה"ק האוהב ישראל מאפטא ז"ע, ראה פעם בבית מדרשו היהודי בעל תשובה יושב ונאנח. הכיר בו הצדיק שרבו אנחותיו כי לבו דווי על עוננותיו מימים עברו, אמר לו הרה"ק, אבי האוחב ישראלי היה מבאר את דברי הנביא (ירמי' נ כ) 'ובעת ההיא נאום ה' יבקש את עון ישראל ואנינו', ותימה למה יבקש את העונות. וביאר אבי הק', כי החטא דומה למספר 'אפס'. וכששב בתשובה והוא מטהר את החטא, נוטלים את החטא ומעמידים אותו לצד מספר 'אחד' או 'שנתיים' וכו' (כפי כמהות מצוותיו), והנה אם הוא עומד ליד אחד מושיף החטא עליו להיות כעשרה מצוות (שהזה משפט מספר אחד הסמור לאפס), בסמור לשנים' נעשים ייחדיו עשרים וכו'. וככל שרבו החטאים ששב עליהם כך גדלים זכויות של אדם עד כי עצמו מספר. ולכן עתיד יבקש עון ישראל ואנינו... על כן, אין לך להצטער על העונות, לאחר שכבר שבת עליהם בתשובה ויבוא יום ותבקש אותם, כי כל חטא יהיה יקר ולמצווה רבה ועוצמה יחשב...

לב. וכן כתיב בפרשanton (לא יג) 'אך את שבתותי תשמרו, כי אות הוא בין וביניכם לדורותיכם, לדעת כי אני ה' מקדשכם, וברש"י, כל אכין ורקין מיועטין, למעט שבת מללאכת המשכן. מכאן למד הרה"ק ה'חתם סופר' ז"ע (ד"ה אך את) בשבב קדושת היהודי. שהרי אין לך קדוש קדושות המקדש, ולמעלה ממנה קדושת השבת - וראיה, שאין לחולל שבת עברו בגין המשכן והמקדש, לעומת שבתותי תשמרו' למדנו שהשבת גבורה וחשובה יותר מבניין היהודי כן מחלין את השבת, והיינו דעתך כתיב 'אך את שבתותי תשמרו' למדנו שהשבת גבורה וחשובה יותר מבניין ביהם"ק, וע"ז הוסיף לומר לדעת כי אני ה' מקדשכם - עליים לדעת ולהכיר בגודל קדושתכם כי אין למעלה מכם. לא. וכן פירוש הרה"ק ה'בית אברהם' ז"ע (ליקוט"א בסוף הספר אות מז) את הפסוק במגילת אסתר (ד ז) 'אגני המלך ביהודים', הקב"ה יש לו אוצר טמון בכל יהודי ויהודית.

כי אכן זה היה כל רצוני שתתלה עצמד לפני בתהנו התשובה ועתה מוחל אני לבני על זה החטא לא.

בכל הדברים להלכה ולמעשה, כי הגם שלפעמים נכשל האדם בחטא לא יתיאש לגמרי, שהרי אותו 'חلك אלוק ממעל' אשר בקרו לא נגם בעצמותו, ועלום הוא עומד בקדושתו הראשנה ל', אלא שע"י העבירות מתבסה הנשמה בקליפת החטא - ודומה לפורי המוקף ומכסה בקליפה שמהות הפרי בעצמותו טוב ונקי, רק שיש לקלפו בבאו לאבלו. ביו"ב הוא בוגnu לנפש איש ישראל, מיד כאשר יחפוץ היהודי לעשות תשובה יתקבל באהבה קדם אבותהן די בשמי, כי על ידי רציןאמת יקלף את הרע וישלכו, וממילא יאר האור ביוו' יקרים, שהרי הפנימיות שבו לא נגמה מעולם ל'.

ובך ביאר הנה"צ ר' אלחנן היילפרין ז"ל (אמרי חנ) לפי מה שכתבו בספרים בטעם הדבר שצוה הקב"ה

באר הפרשה - כי תשא

- הרי ע"ז היא בירגנ' ולא יעבור, אלא באותה שעה ראה אהרן הבחן שאפ אם יתנגד להם והם יחרגוו עדין תשרור ביניהם מחלוקת עזה, כי כל אחד מהם הצעיר עזות ורעונות כהה מה לעשות אחר ש'מת משה', יהיה 'חרב איש באחיו' אף אם יבא משה ביום המחרת - כי במקום מחלוקת גם משה לא יועיל, כמו שכח ריש'י (במדבר ט' ד) בחלוקתם של קרח 'נתרשל' ידיו. על כן נתרצה להם ועשה בעצמו העגל, כדי שתשרור ביניהם שלום ושללה, ואו בבואה משה ביום המחרת יהוה שלום ביניהם, ברגע אחת יברר הרע מקרובם. וכן בך הוה - 'ყיקח העגל וישרפו באש ויתחן עד אשר דק' ואין פוצה פה ומיצפץ, נמצא כי אהרן בחר להחות סניף לע"ז לפנים - למען לא יתרבה מחלוקת בישראל' לה, וכן הש"ת הבוחן כליות ולב יידע כי בمسירות נפשו' עשה כל זה, מהמת בן בחר בו להיות ב'כחן' גדול', והוא שאמרו לו בהקדים את המשכן בשנרתע לאחורי על שראה דמות עגל על המזבח, א"ל הקב"ה למה אתה בוש 'לכד' נבחרת - על שבורת להצלים מחלוקת על ידי עשית העגל.

עתירתו כי אבינו שבשמים יוכנו לקיים 'מרבים בשמה' בשלמותו, שמה תשמה רעים, ויאיר עיננו בתורתו במצוותו ובאמונת אומן, ובמהרה נראה בבוא לציון גואל אמן.

בד. מעין לעין, למדנו בגודל הזיהירות מלדבר לשון הרע או להאמין לה, איתא במדרש בפרשtan (שם"ר פרשה מו) ויאמר ה' אל משה פסל לך, הה"ד (איוב יא) 'ויגד לך תעלומות חכמה', אתה מוצא בשעה שאמר לו הקב"ה לך רד כי שחת עמר' (לב ז) היה תופס בלוחות ולא היה מאמין שחתאו ישראל, אמר אם אני רואה אני מאמין שניא' (פסוק יט) 'ויהי כאשר קרב משה אל המוחנה' - שלא שברן עד שראה בעיניו, אי להם לבני אדם שהם מעידים מה שאינם רואים, אפשר שלא היה משה מאמין בהקב"ה שאמר לו כי שחת עמר אלא הודיע משה דרך ארץ לישראל אפילו שהוא אדם שומע דבר מן יחידי נאמן אסור לקבל עדותו לעשות דבר על פיו אם אינו רואה. כעין זה מצינו ב'שבט מוסר' (פרק לו אות כב) שלמהרת יום המחלוקת של קרח עם משה לא ירד המן, אף שבאים שחתאו בעגל איתא במדרש (שם"ר מא) שירד המן, והיינו שמחולקת גרע מעבודה זהה.

מעשה נראה הובא בفتיחה בספר 'עין הבדולח' (מהගאון רבי ישראלי יונה לנדיי אבד"ק קעטפן), אשר 'בא לעירו איש אחד ושמעון שמו והיה מגנן נפלא ושר בשירים והמשיך אחוריו את השומעים קולו הנעים עד שבני העיר רצvo לקללו כש"ז', אולם המרא דעתרא מיאן להסכים לכך 'לאשר האיש הזה בעל עבירה מפורסם וקל שבקלים', אלא שבני העיר דבקו בעוז, והבין הרוב שעומד לפrox שם מחלוקת גדולה, ולא ידע להשיט עצות בנפשו, והריין שאלתו לפני הגה"ק רבי יוסף מפוזנא (חנתנו של הנודע ביהודה המכנהו בשם 'רבי יוסף הצדיק') בזה"ל 'שמעון זה דורש את כל האתין שבתורה את החזר ואת הטריפה ואת הנבליה וכדומה כיון שהגעע לאת ה' אלוקיך תירא פירש' (זהו מליצה מלשון הגם' בפסחים כב: לגבי שמעון העממי, וכונתו הייתה שאותו 'חוץ' דורש את לרבות כל איסורים שבתורה שמתיר לעצמו ופירוש מיראת שמים) ולזאת יגיד לו דעתו הקדושה מה לעשות', השיב לו רבי יוסף, מוטב להעמיד צלם בהיכל ואל ירבה מחלוקת בישראל, שכן ייחד מלצת בריב נגדם אם אינם שומעים קולו בטוב.

בעדי כבודי ומרים ראש'י - על ידי הנשיאות ראש שצוה למנות את בני ישראל להורות בזה שאינם בטלים לעולם, וחשיבותם במקומה עומדת, מAMILא קרובה ישועתם לבוא (ועי' במדרש תנומה כאן (סימן ד) שמסמיך לפסק 'כי תשא את ראש' את הפסוק הנ"ל 'רבים אמורים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה ואתה ה' מן בעדי כבודי ומרים ראש'י, ולהנ"ל א"ש כפתור ופרה, דע' הנשיאות ראש לפקודי בני ישראל הם נחשבים כ'דבר שבמנין' ואים בטלים).

שים שלום - יברוח מחלוקת הגורעה מע"ז בפרשtan (ל ט), 'העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל'. ב'אלשי"ד' (בפרשtan) הביא שם רבינו שלמה אלקבץ זצ"ל (מנドולי צפת, ובעל הפנות לננה דורי) שלבן אמרה תורה להביא רק מחצית השקל כדי ללמד שככל ייחיד מצד עצמו חשוב רק כמחצית, ורק כאשר יצטרוף ויתאחד עם עוד איש מישראל ייחסב כ'שלם', ויצא מתחת ידם קרבן, להזכיר ממתנת כולם את קרבן התמיד במועדו ובמקוםו וכחכתיו.

ברuib בפרשtan (לב לה) 'העגל אשר עשה אהרן', נראות כתוב ב'ליקוטי חבר בן חיים' (ריש פרשתן) בשם רבו ה'חתם סופר' ו"ע, דלבאורה צריך ביאור האיך עשה אהרן את העגל מחשש שהוא מטהנתן כולם